

NAKŁONIĆ SIĘ (21) *vb pf*

się (14), się (7).

a oraz o jasne (formy *imp* z tekstu nie oznaczającego pochyleń).

inf nakłonić się (4). ◇ *fut* 1 sg nakłonię się (1). ◇ 3 *pl* nakłonią się (2). ◇ *praet* 1 sg *m* -em się nakłonił (1). ◇ 3 sg *m* nakłonił się (3). *f* nakłoniła się (1). *n* nakłoniło się (1). ◇ 1 *pl m pers* -śmy się nakłonili (1). ◇ 3 *pl m pers* nakłonili się (1). ◇ *imp* 2 sg nakł(o)ń się (1). ◇ 3 sg niechaj się nakłoni (1). ◇ *con* 3 sg *f* by się nakłoniła (1). ◇ *part praet act* nakłoniwszy się (3).

Sł stp s.v. nakłonić, Cn, Linde brak.

1. Zmienić swoje położenie, w szczególności schylić się ku dołowi, zwrócić się w kierunku kogoś lub czegoś (17) : á gdi nańmaią [na wielbłąda] brzemiona kłać/ thedy go trączaią wkolana, á on nakłoniwŷzy ŷie przyumuie na ŷię cięŷzkoŷci *FalZioł* IV 7a.

nakłonić się ku czemu (1): Fertum ad terram vitis, Nákłoniłá ŷie ku ziemi. *Mącz* 121d.

Zwrot: »wznak się nakłonić« = *przechylić się do tyłu* (4): To ieŷt aby ŷie na nim [na stolcu, tj. na stołku] wznak trochę z głową nakłoniła á nie prawie leżała *FalZioł* V 20a, V 21c, 24, 29.

W przen (6) :

nakłonić się do czego (2): Sędziowie Ziemŷcy Królestwa náŷzego/ do Conŷtituciy ŷie nákloniwŷzy/ y z nich wyuczenié poiąwŷzy/ w ŷádeniu ŷpraw niech záchowuią ŷtateram aequitatis. *SarnStat* 147; Nim więŷtze ŷubŷellium, tym mu wolniéy od frogoŷci pińanego práwá do ŷpráwiedliwoŷci ŷáméy ad aequitatem á lege ŷcripta náklonić ŷie. *SarnStat* 1300.

nakłonić się od czego (2): Tako iżem ŷie od ŷáadow twoich nie nakłonił [A iudiciis tuis non declinaui]/ abowiemes ty zákon mnie vŷtawił. *WróbZółt* 102; *SarnStat* 1300.

nakłonić się ku czemu (1): wŷzyŷcy ŷię ku martwym/ niemym/ głuchym/ y ŷlepym Obrazom náklonili/ ktorých rzemieŷlnicy nadzieáláli/ *KrowObr* 117.

nakłonić się komu [= *ku komu*] (1): WYŷluchay Boże modlitwę moię, á niewzgardzaj prozby moiey/ nakłóń mi ŷie á wyŷluchay mie *TarDuch* A4v.

Fraza: »niech się ucho twoe nakłoni« = *wysłuchaj* (1): Niechayże ŷię vcho twoe nákloni [fiant aures tuae auscultantes *Vulg*]/ á oczy twoie niechay będą otworzone/ ábyŷ vŷlyŷał modlitwę ŷłuŷebniká twe^{go} *BibRadz* 2.Esdr 1/6.

a. *O wojsku w czasie bitwy: załamać się pod działaniem nieprzyjaciela, zacząć się cofać, być zwyciężonym* (2) : A w ten czás ŷie poboczni huff Węgiérŷki náklonił y niektorzy z niego poczęli tył podáwác *BielKron* 308, 307.

b. *O człowieku: poniżyć się, upaść* (1) :

Szereg:»nakłonić się i unizyć się« (1): Y náklonił ŷie człowiek y vniżył ŷie mąż [Et incurvavit se homo, et humiliatus est vir] *Leop Is* 2/9.

c. *Fraza*: »nakłonił się dzień ku zachodowi« = *kończy się dzień* (1) : Mieŷzkay z námi miły Pánie/ widziz iżeć iuż wieczor nie dáleko/ á náklonił ŷie dzyeń ku zachodowi [inclinata est iam dies *Vulg Luc* 24/29]. *RejPos* 111v.

d. *O wyrażeniu pokory [przed kim]* (1) : Czýmże ŷię poŷtháwię przed Pánem/ á náklonię ŷię przed Bogiem nawyŷlzym? *BibRadz Mich* 6/6.

2. *Stać się skłonnym, gotowym, podatnym [do czego] (4) : bo iego [króla] iest ták wielka zwierzchność/ iż łączno się wżytcy náklonią do tego [facile moveantur omnes in eam partem] co wiedzą że się Krolowi podoba. ModrzBaz 88v, 78; O Włzechmogący wieczny Boże/ któryś nam to dał/ żeśmy się do vroczyftęgo vczczenia załug świętych twoich pod iedną pámiątką náklonili LatHar 473.*

W przen (1) :

Fraza: »serca się náklonią« (1): fercá [panow] omylnem mnińmániem nápoioine/ łączno się do rzeczy nieprzyftoynych á szkodliwych náklonią [in probrosa facile delabantur] ModrzBaz 17v.

Synonim: 1. nachylić się.

Formacje współrdzenne cf KŁANIAĆ SIĘ.